

**Ενώπιον της αρμόδιας για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχής
Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της
Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής
Απόψεις και αντιρρήσεις στην διαβούλευση σχετικά με την έγκριση
περιβαλλοντικών όρων διευθέτησης με τεχνικά έργα τμήματος του
ρέματος Ποδονίφτη**

Του νομικού προσώπου (Σωματείου) με την επωνυμία «**Σύλλογος Πολιτών
υπέρ των Ρεμάτων**» και τον διακριτικό τίτλο «**ΡΟΗ**», νομίμως
εκπροσωπούμενου, εδρεύοντος στην Αθήνα, οδός Σοφοκλέους και Αθηνάς
57, με ΑΦΜ 997025693.

**Θέμα : Η θέση σε διαβούλευση της ΜΠΕ με θέμα «Επικαιροποίηση των
Υφισταμένων Μελετών και Συμπλήρωση με Πρόσθετες Μελέτες
Αντιπλημμυρικής Προστασίας του Ρέματος Ποδονίφτη» από 01/02/2025**

1. Ιστορικό

Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 β' ν. 4014/2011 αλλά και σύμφωνα με τα ισχύοντα στην Συνθήκη Aarhus του 1998 αρ. 6. 7 κα. για την περιβαλλοντική πληροφόρηση και συμμετοχή του κοινού, όπως αυτή ισχύει βάσει του ν. 3422/2005 (ΦΕΚ 303 Α'), καθώς και της υπουργικής απόφασης 1649/15/2014 ΚΥΑ Υπουργών Εσωτερικών και ΠΕΚΑ (ΦΕΚ 45/Β'/ 2014) άρθρο 5 «Διαδικασία Δημοσιοποίησης και Διαβούλευσης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Μ.Π.Ε.», έχει τεθεί σε διαβούλευση όλων των ενδιαφερομένων φορέων ή προσώπων ως άνω ΜΠΕ σχετικά με τμήμα του ρέματος Ποδονίφτη από την ως άνω Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού

Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής ως και την 20^η Μαΐου 2025.

Επειδή ως Σύλλογος που εδώ και πολλά έτη ασχολείται με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και ειδικότερα των υδατορεμάτων σε όλη την Ελλάδα έχουμε **σαφές, ειδικό και ενεστώς έννομο συμφέρον** να παρέμβουμε και συμμετάσχουμε στην διαβούλευση αυτήν.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το νομίμως εγκεκριμένο καταστατικό μας (αρ. μητρώου Σωματείων 31576, αριθμός διαταγής αναγνώρισης 70/2017 Ειρηνοδικείου Αθηνών) και τα άρθρα 1 και 2 αυτού αποτελούν κύριο σκοπό μας:

1. Η προστασία των ρεμάτων και των ποταμών, πρωτίστως, εντός του αστικού ιστού, στην Αττική και την υπόλοιπη Ελλάδα .Στο σκεπτικό της προστασίας μας μπορεί να υπάγονται όλα τα ρέματα, χειμαρρικά και ποτάμια οικοσυστήματα, φυσικά ή και τεχνητά, όπως τεχνητές λίμνες, κανάλια, αυλάκια καθώς και οι προστατευτικές κατασκευές (γέφυρες, υδραγωγεία κλπ).
2. Η διατήρηση και προστασία ποταμών και ρεμάτων μέσα στις πόλεις, από τις πηγές μέχρι τις εκβολές τους. Η ανάδειξη και διαχείριση των ρεμάτων αυτών καθώς και η αποκατάσταση των ρεμάτων, και παραρεμάτων και παραποτάμιων ενδιαιτημάτων.

Το ρέμα Ποδονίφτη (ή ρέμα Περισσού) αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα και λίγα εναπομείναντα υδατορέματα του Νομού Αττικής. Πηγάζει από τις νοτιοδυτικές πηγές του Πεντελικού Όρους, κατέρχεται από το Πάτημα στο Χαλάνδρι, από την Οδό Δουκίσσης Πλακεντίας και από εκεί στη Φιλοθέη. Συμβάλλει με το ρέμα Πολυδρόσου και συνεχίζει από την Οδό Καποδιστρίου προς την Καλογρέζα, την Νέα Ιωνία, τα Πατήσια και τη Νέα Φιλαδέλφεια και

στην συνέχεια προς την Νέα Χαλκηδόνα και τελικά εκβάλλει στον Κηφισό ποταμό μαζί με άλλα ρέματα που κατεβαίνουν από τις Αχαρνές.

Μεγάλο τμήμα του ρέματος έχει καλυφθεί από το σχέδιο πόλης και είναι υπόγειο, έχοντας δημιουργήσει χώρους πρασίνου σε ορισμένες από τις περιοχές που διατρέχει. Η λεκάνη απορροής του Ποδονίφτη έχει έκταση 79,7 km² και ανήκει στο Υδατικό Διαμέρισμα Αττικής. Επίσης, ήδη πολύ μεγάλο τμήμα του ρέματος Ποδονίφτη ήδη έχει σκυροδετηθεί με ανοιχτή ορθογωνική διατομή ή με κλειστή διατομή (οχετός) με τρόπο περιβαλλοντικά πολύ αρνητικό και βλαπτικό για την φυσική κατάσταση αυτού και την φυσική κοίτη του. Στην πραγματικότητα, σε μικρό μόνο μέρος του ρέματος (τουλάχιστον στο εδώ ερευνώμενο τμήμα από την εκβολή του στον Κηφισό ως την Λεωφόρο Κηφισίας στον Δήμο Χαλανδρίου) έχει διατηρηθεί η φυσική κοίτη του. Ειδικότερα, και ενώ το Συμβούλιο Επικρατείας επί προηγούμενης πρότασης διευθέτησης τμήματος του ρέματος του έτους 2018 από το ΧΘ 1+100 ως και το ΧΘ 1+890 κατά 771 μέτρα, με την απόφασή του **2165/2019 ΣτΕ Ε' Τμήμα** έκρινε ως παράνομη την διευθέτηση με σκυροδέτηση, ήτοι ανοιχτή ορθογωνική διατομή με οπλισμένο σκυρόδεμα του τμήματος αυτού (το οποίο αποτελεί υποτμήμα του εδώ ερευνωμένου τμήματος) και ως καταστροφική εναλλακτική λύση για την φυσική κοίτη και την φυσική κατάσταση του ρέματος, στην συνέχεια, όπως προκύπτει από την τωρινή ΜΠΕ (σελ. 82-83), η παρούσα προ του σχεδιαζομένου έργου υπαρκτή κατάσταση του ρέματος αντιστοιχεί ήδη σε παράνομη σκυροδέτηση μεγάλου μέρους του τμήματος 771 μέτρων, σε αντίθεση προς την κρίση του Συμβουλίου Επικρατείας του 2019.

Από την πλευρά μας αντιτιθέμεθα στην υποβληθείσα ΜΠΕ και θέτουμε τα ακόλουθα ζητήματα:

2. Επεμβάσεις κατά την παρούσα ΜΠΕ

Σύμφωνα με την σχετική ΜΠΕ (βλ. σελίδες 22, 42-46 και αλλού) πραγματοποιούνται βάσει της ΜΠΕ τεχνικές επεμβάσεις σε τέσσερις ζώνες του ρέματος Ποδονίφτη από την εκβολή του στον Κηφισό έως και πάνω από την Λεωφόρο Κηφισίας στον Δήμο Χαλανδρίου -περιοχές Α, Β, Γ, Δ..

Ως εξής:

Στην περιοχή Α (εκβολή σε Κηφισό) και από το σημείο ΧΘ 0+185 ως ΧΘ 0+216 ανοιχτή ορθογωνική διατομή με οπλισμένο σκυρόδεμα. Και από ΧΘ 0+142, 30 ως ΧΘ 0+ 142, 30 συναρμογή με τεχνικό.

Στην περιοχή Β (από την γέφυρα Χαλκίδας και εξής) α) από το σημείο ΧΘ 1+218 ως το σημείο ΧΘ 1+ 256 ανοιχτή ορθογωνική διατομή με σκυρόδεμα β) από το σημείο ΧΘ 1+ 246 ως ΧΘ 1+1460 τραπεζοειδής διατομή με συρματοκιβώτια (σαρζανέτια) καθώς και από το σημείο ΧΘ 1+460 ως το σημείο ΧΘ 1+560 κατασκευή τοιχείου στέψης και τέλος γ) στην οδό Ξάνθου από το σημείο ΧΘ 1+700 ως το σημείο ΧΘ 1+720 δίδυμη κλειστή διατομή με σκυρόδεμα (αυτό το τμήμα είναι ήδη κλειστός οχετός).

Στην περιοχή Γ επιμέρους εργασίες πλησίον του σταδίου Φιλοθέης.

Στην περιοχή Δ αναδιαμόρφωση δίδυμης διατομής με σκυρόδεμα που σχετίζεται με την γέφυρα Κηφισίας και αναμορφώνει την παροχέτευση των υδάτων σε αυτό το σημείο.

3. Παραβίαση σε πολύ μεγάλο βαθμό της απόφασης 2165/2019 ΣτΕ-παγίωση υφισταμένων παρανομιών και αυθαιρεσιών βάρος της φυσικής κοίτης

Επί προηγούμενης απόπειρας διευθέτησης τμήματος του ρέματος Ποδονίφτη με την απόφαση 106787/5871/8.11.2018 του Συντονιστή

Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής αποφασίσθηκαν με την απόφαση **2165/2019 ΣτΕ Ε' Τμήμα**, η οποία ακύρωσε την ως άνω διοικητική πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, τα ακόλουθα:

Η απόπειρα αυτή διευθέτησης βάσει ΜΠΕ αφορούσε τμήμα 771 μέτρων από το ΧΘ 1+100 έως το σημείο ΧΘ 1+890. Η τεχνική διευθέτηση αφορούσε έργο με ανοιχτή ορθογωνική τομή με διαχωριστικό τοίχωμα, από οπλισμένο σκυρόδεμα, κατά μήκος αυτού του τμήματος. Το δικαστήριο έκρινε ότι η επιλογή μεταξύ εναλλακτικών λύσεων υπέρ της σκυροδέτησης του ρέματος ήταν μη νόμιμη (σκέψη 13 της απόφασης) *καθώς η σκυροδέτηση αποκλείει την επαφή των υδάτων με τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα και «επηρεάζει αρνητικά την ποσοτική κατάσταση των υπογείων υδάτων εφόσον θα εμποδίζεται η κατείσδυση και τροφοδοσία των υπογείων υδροφορέων».*

Επίσης, ότι δια της σκυροδέτησης του ρέματος θα αναπτύσσονταν *«σημαντικές και μη αναστρέψιμες αρνητικές επιπτώσεις στην πανίδα ακχλωρίδα της περιοχής».* Διαπίστωνε ακόμη η απόφαση ότι αντί της εναλλακτικής της σκυροδέτησης θα μπορούσε να έχει επιλεγεί η πιο φιλική στο περιβάλλον εναλλακτική λύση της διευθέτησης με τραπεζοειδή διατομή και συρματοκιβώτια. Συνεπώς, η απόφαση αυτή θεωρούσε, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι μεγάλο τμήμα του ρέματος στα ανάντη και κατόντη του τμήματος αυτού ήταν ήδη διευθετημένο με ανοιχτή ή κλειστή διατομή με οπλισμένο σκυρόδεμα, ότι η σκυροδέτηση και αυτού του τμήματος θα προκαλούσε δυσανάλογη και υπέρμετρη περιβαλλοντική ζημία σε βάρος της φυσικής κοίτης του ρέματος και της παραμονής του ρέματος στην φυσική του κατάσταση. .

Το ότι βασικό καθήκον της πολιτείας αποτελεί η διατήρηση του ρέματος στην φυσική του κατάσταση και ιδίως της φυσικής του κοίτης έχει παγίως

νομολογηθεί από το Συμβούλιο Επικρατείας (βλ. ενδεικτικά σε ΣτΕ 1126/2004 Ε' Τμήμα, 899/2011 7μελούς, 3849/2006 Επταμελούς, 2890/2006 Ε'. 2591/2005 Ε', 1915 /2017 Ε' κ.α).

Εν προκειμένω βάσει της προαναφερθείσας απόφασης 2165/2019 Στε Ε' το τμήμα από το σημείο ΧΘ 1+100 ως το σημείο ΧΘ 1+1890 δεν έπρεπε να σκυροδετηθεί αλλά να διευθετηθεί με ηπιότερο τρόπο.

Διαβάζοντας στην παρούσα ΜΠΕ και όσον αφορά την παρούσα κατάσταση προ της υλοποίησης του προγραμματιζόμενου έργου, διαπιστώνει ότι **παρانونόμως** ένα σημαντικό τμήμα του τμήματος του ρέματος μεταξύ ΧΘ 1+100 ως ΧΘ 1+890 είναι ήδη διευθετημένο με ανοιχτή ή κλειστή διατομή με οπλισμένο σκυρόδεμα και έχει καταστραφεί η φυσική κοίτη του.

Ειδικότερα, στις σελ. 82-83 της τωρινής ΜΠΕ φαίνονται τα ακόλουθα ως προς την υπαρκτή κατάσταση σήμερα όσον αφορά το τμήμα αυτό :

- Τμήμα ΧΘ 0+938 ως ΧΘ 1+ 1127 κλειστός οχετός.
- Τμήμα ΧΘ 1+127 ως ΧΘ 1+ 208 ανοιχτή ορθογωνική διατομή
- Τμήμα ΧΘ 1+208 ως ΧΘ 1+1218 κλειστός οχετός.
- Τμήμα ΧΘ 1+ 218 ως ΧΘ 1+ 256 ανοιχτή ορθογωνική διατομή.
- Τμήμα ΧΘ 1+ 256 ως ΧΘ 1+612 φυσική κοίτη.
- Τμήμα ΧΘ 1+ 612 ως ΧΘ 1+616 κλειστός οχετός
- Τμήμα ΧΘ 1+616 ως ΧΘ 1+ 689 φυσική κοίτη
- Τμήμα ΧΘ 1+ 689 ως ΧΘ 1+ 1741 κλειστός οχετός
- Τμήμα ΧΘ 1+ 741 ως ΧΘ 1+795 φυσική κοίτη
- Τμήμα ΧΘ 1+795 ως ΧΘ 1+798 κλειστός οχετός
- Τμήμα ΧΘ 1+798 ως ΧΘ 1+ 993 φυσική κοίτη.

Διαπιστώνουμε δηλαδή ότι από τα **771** μέτρα του τμήματος αυτού κατά πλήρη παραβίαση της απόφασης ΣτΕ2165/2019 Ε', απομένουν μόνο **570** μέτρα περίπου φυσικής κοίτης και έχουν σκυροδετηθεί τα υπόλοιπα.

Όσον αφορά τις επεμβάσεις στο τμήμα αυτό κατά την ΜΠΕ :

-ΧΘ 1+218 ως ΧΘ 1+256 ανοιχτή διατομή με σκυροδέτηση

-ΧΘ 1+ 256 ως ΧΘ 1+ 460 , διευθέτηση με τραπεζοειδή διατομή και συρματοκιβώτια

-ΧΘ 1+560 ως ΧΘ 1+660 κατασκευή τοιχείου στέψης

-ΧΘ 1+700 ως ΧΘ 1+720 δίδυμη κλειστή διατομή με σκυρόδεμα

Αυτές οι επεμβάσεις κατά την ΜΠΕ παγιώνουν την εν τοις πράγμασι, κατά το μέγιστο τμήμα τους, παράνομη σκυροδέτηση κατά μήκος του τμήματος ΧΘ 1+100 ως ΧΘ 1+890, η οποία επήλθε παρά την σχετική απαγόρευση της απόφασης 2165/2019 ΣτΕ για το τμήμα αυτό, και βλάπτουν κατά τον τρόπο αυτόν την φυσική κοίτη και την φυσική λειτουργία του ρέματος στο τμήμα αυτό του ρέματος σε αντίθεση με όσα έχουν νομολογηθεί βάσει της απόφασης ΣτΕ 2165/2019.

Ανεξαρτήτως αυτού, η επιλογή της παγίωσης μέσω της ΜΠΕ της υφιστάμενης σκυροδέτησης και στο τμήμα 771 μέτρων που είχε κριθεί από το ΣτΕ το 2019 ως παράνομη αλλά και στο συνολικό εδώ ερευνώμενο τμήμα από τον Κηφισσό (εκβολή) ως την Λεωφόρο Κηφισίας είναι πολύ βλαπτική και από την άποψη του μη ποτίσματος των πρανών και της ξήρανσης του εκεί πρασίνου και χλωρίδας αλλά και από την άποψη ότι ένα ρέμα κατά 80 ή και 90 τοις εκατόν σκυροδετημένο παρουσιάζει μεγάλη αύξηση της ταχύτητας του ύδατος που ρέει έτσι ώστε να αυξάνεται ο πλημμυρικός κίνδυνος.

4. Ολοκλήρωση της σκυροδέτησης πολύ μεγάλου τμήματος του ρέματος

Ποδονίφτη

Με βάση την παγίωση της παράνομης και αντιπεριβαλλοντικής σκυροδέτησης σε μεγάλο βαθμό στο τμήμα του ρέματος από το ΧΘ 1+100 ως το ΧΘ 1+890 αλλά και την προγενέστερη διαμόρφωση ανοιχτών ή κλειστών διατομών στα κατάντη και ανάντη αυτού του τμήματος και με βάση την παρούσα μελέτη στο ρέμα μεταξύ της εκβολής του στον Κηφισό και της λεωφόρου Κηφισίας ως το ΧΘ + 12.690 περίπου, η επιλεγείσα διευθέτηση σε συνδυασμό με παλαιότερες μετατρέπει σχεδόν το σύνολο του ρέματος σε μια εγκιβωτισμένη μορφή, ανοιχτή ή κλειστή, και καταργεί σε μέγιστο βαθμό την φυσική κοίτη και την φυσική λειτουργία αυτού.

Επίσης, η ΜΠΕ δέχεται όλα τα αυθαίρετα έργα και κατασκευές εντός του ρέματος και τα «νομιμοποιεί».

5. Εναλλακτικές Λύσεις-Ιδίως μη εξέταση εναλλακτικής λύσης με φυσικά μέσα

Όσον αφορά την εξέταση της μηδενικής λύσης (σελ. 41 ΜΠΕ, 2.7.1.) υποστηρίζεται ότι υπάρχει μεγάλος κίνδυνος πλημμυρών και κινδύνου για την περιουσία ή την ανθρώπινη ζωή. Με βάση το περιστατικό της πλημμύρας του 1994, επισημαίνεται ότι λόγω διάβρωσης της όχθης αλλά και επισήμανσης σχετικά υψηλού πλημμυρικού κινδύνου στο ρέμα και την παραρεμάτια περιοχή οφείλει να εφαρμοστεί αντιπλημμυρική πολιτική βάσει της Οδηγίας 2007/60 ΕΕ καθώς και της εφαρμοστικής αυτής κοινής υπουργικής απόφασης Η.Π. 31822/1542/ Ε103/ 20.7.2010 (ΦΕΚ Β' 108). Σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 της υπουργικής αυτής απόφασης, οι Διευθύνσεις Υδάτων των Περιφερειών, με βάση τους χάρτες

επικινδυνότητας και κινδύνου πλημμύρας, καταρτίζουν σε συνεργασία με τις διευθύνσεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών και ενδεχομένως τις αρχές που είναι αρμόδιες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, σχέδια διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας, τα οποία αφορούν τις περιοχές που χαρακτηρίστηκαν κατά το άρθρο 4 (παρ. 5 και 6) ως περιοχές δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας καθώς και για τις περιοχές που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 10 (παρ.1 εδ. α.2.).

Εν προκειμένω, η απόρριψη της **μηδενικής λύσης** δεν λαμβάνει καθόλου υπ' όψιν της ότι το ρέμα δεν είναι αδιευθέτητο στο μεγάλο μέρος του που εξετάζεται εδώ αλλά σύμφωνα με τις παραδοχές της ίδιας της ΜΠΕ, το *τεράστιο μέρος του δεν αποτελεί πλέον φυσική κοίτη αλλά είναι διευθετημένο πολύμορφα*. Υπάρχει, λοιπόν, ζήτημα στην πληρότητα αιτιολογίας της απόρριψης της μηδενικής λύσης, αφού η σημερινή κατάσταση και προ της πραγματοποίησης των σχεδιαζόμενων εδώ παρεμβάσεων και έργων δεν αντιστοιχεί σε πραγματικά «μηδενική λύση» αλλά σε μια ήδη επί πολλά έτη λήψη πολλαπλών αντιπλημμυρικών έργων και πραγματοποίηση έργων διευθέτησης, επίσης, για πολλά χρόνια (βλ. και ιστορικό της ΜΠΕ) και η προστασία είναι ήδη πολλαπλά επιβεβλημένη και άνευ των σχεδιαζόμενων έργων. Εδώ η «μηδενική λύση» παρουσιάζεται σαν το ρέμα ως τώρα να ήταν αδιευθέτητο ή σε φυσική κατάσταση, που το τελείως αντίθετο συμβαίνει. Γι' αυτό, άλλωστε και τα εδώ σχεδιαζόμενα έργα είναι όχι εξ αρχής έργα διευθέτησης από του μηδενός αλλά τροποιοητικά και βελτιωτικά των ήδη υφισταμένων ή στην πραγματικότητα ακόμη πιο επιβαρυντικά για το περιβάλλον ή την φυσική κοίτη από ό,τι η υπαρκτή σήμερα κατάσταση του ρέματος.

Το πιο σοβαρό ζήτημα από όλα όσον αφορά τις εξετασθείσες εναλλακτικές λύσεις είναι ότι, χωρίς να εξετασθεί, απορρίφθηκε **η λύση διευθέτησης με φυσικά μέσα (Nature Based Solutions)**, που θα οδηγούσε σε πολύ μεγάλο βαθμό στην άρση της σκυροδέτησης στο εξεταζόμενο τμήμα και στην αποκατάσταση της φυσικής κοίτης του ρέματος, πράγμα που ουδόλως θα αύξανε τον πλημμυρικό κίνδυνο, αφού, αντιθέτως, όπως έχει δεχτεί το ΣτΕ η διατήρηση της φυσικής κοίτης σε σημαντικό βαθμό συμβάλλει στην επαφή των υδάτων με τους υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες, ενώ επιπλέον η σχεδόν συνολική σκυροδέτηση του ρέματος αυξάνει σημαντικά την ταχύτητα των ρεόντων υδάτων με ό,τι αρνητικό αυτό συνεπάγεται..

Επίσης, σε σχέση με τις περιοχές επέμβασης Α και Β και στις σελίδες 41 επ. και στις σελίδες 124 επ. της ΜΠΕ δεν αναφέρονται καθόλου εναλλακτικές λύσεις έναντι των ειλημμένων, ενώ αναφέρονται αντιθέτως για τις περιοχές Γ και Δ.

6. Πλημμελής αιτιολογία της ΜΠΕ όσον αφορά το ρέμα Ποδονίφτη και το καθεστώς του

Η ΜΠΕ δεν αναφέρει ότι το ρέμα του Ποδονίφτη και όλη η παραρεμάτια περιοχή έχουν χαρακτηριστεί ως **ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (ΥΑ9173/1642/ 1993 – ΦΕΚ 281Δ/23-3-93)**. Επίσης, δεν αναφέρει καθόλου την ύπαρξη της απόφασης 2165/2019 ΣτΕ η οποία έθεσε συγκεκριμένους περιορισμούς και απαγορεύσεις για το τμήμα των 771 μέτρων ως άνω, οι οποίοι έχουν έμπρακτα παραβιαστεί.

7. Πλημμελής και εσφαλμένη αιτιολογία της ΜΠΕ όσον αφορά την πλούσια πανίδα, αξιολογότερη ιχθυοπανίδα και ορνιθοπανίδα του ρέματος και της παραρεμάτιας περιοχής

Η πλουσιότερη πανίδα αυτή κινδυνεύει να εξαφανιστεί πλήρως από την σχεδόν πλήρη σκυροδέτηση της κοίτης.

Ειδικότερα :

Στο κεφάλαιο 8.5 (Φυσικό περιβάλλον) δεν έχει καταγραφεί η ιχθυοπανίδα (δεν αναφέρεται κανένα από τα 4 είδη ψαριών του Ποδονίφτη). Επίσης, είναι ελλιπέστατη η αναφορά της ορνιθοπανίδας (γίνεται αναφορά μόνον σε 9 από τα συνολικά άνω των 70 είδη που απαντώνται στον Ποδονίφτη) που γίνεται στη μελέτη αυτή. Αντιθέτως, στη ΜΠΕ τα σχετικά κεφάλαια (8.5.1.1, 8.5.1.2 και 8.5.1.3) γεμίζουν τις σελίδες τους με άσχετες και άχρηστες πληροφορίες για τη βλάστηση, τη χλωρίδα και την πανίδα της Πεντέλης, του Υμηττού και της Πάρνηθας.

Συνεπώς, δεν υπάρχει πλήρης και επαρκής αιτιολογία στην ΜΠΕ όσον αφορά την υπό προστασία πανίδα και χλωρίδα του ρέματος Ποδονίφτη.

8. Απουσία σφαιρικής εκτίμησης των περιβαλλοντικών συνεπειών σε όλο το ρέμα Ποδονίφτη

Στην ερευνώμενη υπόθεση προτείνεται η διευθέτηση ενός πολύ μεγάλου τμήματος του ρέματος περί τα 6 χιλιόμετρα περίπου. Στο ανάντη έχουν υπάρξει και προγενέστερες διευθετήσεις ενώ ακόμη και στα πλαίσια του τώρα διευθετούμενου τμήματος έχουν υπάρξει, όπως προκύπτει από την ανάγνωση της ΜΠΕ, και προγενέστερες διευθετήσεις υποτμημάτων του.

Σε κάθε περίπτωση, και επειδή το συνολικό ρέμα του Ποδονίφτη αποτελεί ένα **ενιαίο οικοσύστημα με κοινά μορφολογικά και υδρολογικά**

χαρακτηριστικά, με κοινή χλωρίδα και πανίδα , με ενιαία οικολογικά προβλήματα, επί της διευθέτησης ενός τόσο μεγάλου τμήματός του, θα έπρεπε να χωρήσει σφαιρική εκτίμηση των περιβαλλοντικών συνεπειών σε όλο το ρέμα από τις πηγές και μέχρι την εκβολή.

Η απουσία μιας τέτοιας εκτίμησης παραβιάζει σαφώς **την νομολογιακή αρχή της σφαιρικής εκτίμησης των περιβαλλοντικών συνεπειών** και ως προς τις περιβαλλοντικές συνέπειες των έργων της παρούσας διευθέτησης σε όλο το ρέμα και ως προς τις περιβαλλοντικές συνέπειες του έργου αυτού σε συνδυασμό με τα προηγούμενα έργα και διευθετήσεις στο σύνολο του ρέματος.

Η αρχή αυτή ακολουθείται παγίως από την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας εδώ και πολλά χρόνια (βλ. πχ ήδη από τις αποφάσεις Ε' Τμήματος ΣτΕ 2759/1994 και 2760 /1994 για τον Αχελώο, 1126/2004 για την Πικροδάφνη, πιο πρόσφατα ενδεικτικά 2042/2008 ΣτΕ Ε' για την Πικροδάφνη, 1915/2017 ΣτΕ Ε' πάλι για την Πικροδάφνη κα.) .

Στην πραγματικότητα, μετά από τις πολλαπλές επιμέρους διευθετήσεις επί τμημάτων του ρέματος, εκ των οποίων μάλιστα η έγκριση της τελευταίας του 2018 απορρίφθηκε από ΣτΕ με την προαναφερθείσα απόφαση 2165/ 2019 Ε', θα έπρεπε να χωρήσει **ενιαία ΜΠΕ για ολόκληρο το ρέμα του Ποδονίφτη**.

9. Μη ύπαρξη προγενέστερης οριοθέτησης των οριογραμμών για το συνολικό ρέμα Ποδονίφτη

Παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με το άρθρο 3 περίπτωση Β ν. 4258/2014 επιτρέπεται έγκριση π.ο. επί τεχνικών έργων σε ρέμα ακόμη και πριν από την οριστική έγκριση οριογραμμών του ρέματος εφόσον η ΜΠΕ περιλαμβάνει πρόταση οριοθέτησης και σχετικό διάγραμμα, στην προκειμένη περίπτωση

επειδή ακριβώς υπήρξε μια διάσπαση και κατάτμηση του έργου και πολλές επιμέρους διευθετήσεις που δεν σεβάστηκαν την φυσική κατάσταση του ρέματος και νομιμοποιήσεις παρανομιών και αυθαιρεσιών επί της κοίτης του ρέματος, η ορθή λύση θα ήταν να υπάρξει **συνολική και οριστική οριοθέτηση του ρέματος Ποδονίφτη από την πηγή ή πηγές ως την εκβολή στον Κηφισσό** προτού εγκριθούν περαιτέρω επεμβάσεις.

10. Μη πρόταση έργων ορεινής υδρονομίας για την αντιπλημμυρική λειτουργία του ρέματος

Δεν προτείνονται δια της υποβληθείσας έργα ορεινής υδρονομίας Σε πολλούς κλάδους του Ποδονίφτη στις νότιες πλαγιές του Πεντελικού και στο βορειοδυτικό άκρο του Υμηττού θα μπορούσαν να χωροθετηθούν μικρά και μεσαίου μεγέθους φράγματα ανάσχεσης πλημμύρας που να έχουν πολλαπλά ευεργετικά αποτελέσματα: Μείωση της παροχής αιχμής της πλημμύρας, εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, που είναι ζητούμενο στο χλιοκαμένο βουνό της Πεντέλης, αύξηση της βιοποικιλότητας στα ορεινά με τη δημιουργία μικρών τοπικών υγροτόπων και χώρων όπου ζώα και πουλιά θα βρίσκουν νερό, αύξηση της ορεινής και ημιορεινής βλάστησης, δυνατότητα αποθήκευσης νερού για την αντιπυρική περίοδο κλπ. Με τα μέτρα αυτά θα μπορούσε να ελαχιστοποιηθεί η ως τώρα σκυροδέτηση και κατά τον βαθμό που παγιώνεται από την υφιστάμενη διευθέτηση αλλά και να αποκατασταθεί τμήμα της ήδη σκυροδετημένης κοίτης του Ποδονίφτη.

11. Σχεδιασμός διευθέτησης με αποτέλεσμα την αύξηση της θερμοκρασίας, την χειροτέρευση του μικροκλίματος και την ενίσχυση των αρνητικών βιοκλιματικών χαρακτηριστικών στο ρέμα Ποδονίφτη

Αυξάνεται η θερμοκρασία της περιοχής και επηρεάζεται δυσμενώς το μικροκλίμα

Βάσει της υφιστάμενης μελέτης των έργων διευθέτησης θα καταστραφεί φυσική βλάστηση σε έκταση χονδρικά 700 μ. μήκος x 20 μ. πλάτος = 14.000 μ² και θα αντικατασταθεί από λιθοπλήρωτα συρματοκιβώτια/στρώμνες και τοιχεία από οπλισμένο σκυρόδεμα. Είναι γνωστό ότι ενώ η φυσική βλάστηση σκιάζει, φωτοσυνθέτει και διατηρεί τη θερμοκρασία του περιβάλλοντος χαμηλή, οι κατασκευές από πέτρες και σκυρόδεμα απορροφούν την ημέρα την ηλιακή ακτινοβολία και την αποδίδουν στο περιβάλλον αυξάνοντας την θερμοκρασία τόσο την ημέρα όσο και κατά τη διάρκεια της νύχτας, με βάση τη θερμοχωρητικότητα των κατασκευών. Έτσι, τα έργα που μελετώνται θα αυξήσουν την τοπική θερμοκρασία, αν κατασκευαστούν, επιδεινώνοντας το μικροκλίμα. Δεν είδαμε καμία αναφορά στην επιβάρυνση αυτή στην εξεταζόμενη Μ.Π.Ε. και ούτε μέτρα αποτροπής. Στην παρ. «9.2.1 Επιπτώσεις στο μικροκλίμα και τα βιοκλιματικά χαρακτηριστικά» δεν αναφέρονται οι παραπάνω επιπτώσεις στο μικροκλίμα (σελ. 189-190).

Επειδή ως πληρεξούσιο δικηγόρο και αντίκλητό μας ορίζουμε τον δικηγόρο Αθηνών **Δημήτριο Μπελαντή του Γρηγορίου** (ΑΜ ΔΣΑ 13652) , κάτοικο Αθηνών , οδός Λασκάρεως αρ. 40, Αθήνα 11472, Εξάρχεια, με τηλ. 210-3627464 και 6938-426850 και ηλεκτρονική διεύθυνση dbelantis@hotmail.com.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Εκφράζουμε αντιρρήσεις στην υποβληθείσα ΜΠΕ και ζητούμε την απόσυρση αυτής ή πάντως την βελτίωση και συμπλήρωση αυτής κατά τρόπο που να ενισχύει την εναπομείνασα φυσική κοίτη του ρέματος και την

**εν μέρει αποκατάσταση αυτής, καθώς και την πληρέστερη προστασία της
χλωρίδας και πανίδας του ρέματος.**

Αθήνα, 19-05-2025

Η Πρόεδρος

Χρυσάνθη Γεωργίου

Η Γενική Γραμματέας

Λεμονιά Βασιλάκη

